

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

E-mail: sum@sum.dk; cc fre@sum.dk

Høringssvar vedr. udkast til forslag til Lov om epidemier m.v. (epidemiloven)

Danske Patienter takker for muligheden for at kommentere på det fremsendte materiale. Vi har gennemgået høringsmaterialet med primært fokus på lovforslagets kapitel 3 om foranstaltninger over for enkeltpersoner.

Lovgivningen har til formål at beskytte mod alvorlige smitsomme sygdomme i samfundet og hos enkeltpersoner, herunder sårbare patientgrupper som er i øget risiko for at udvikle et alvorligt sygdomsforløb. Danske Patienter støtter på den baggrund op om, at der reguleres på området.

Dato:
13. november 2020

Danske Patienter
Kompagnistræde 22, 1. sal
1208 København K

Tlf.: 33 41 47 60

www.danskepatienter.dk

E-mail:
jk@danskepatienter.dk

Cvr-nr: 31812976

Side 1/3

Indgriben i borgernes frihedsrettigheder

Vi vurderer, at der med det fremsendte forslag er tale om betydelige stramninger i forhold til den nuværende epidemilov. Stramningerne drejer sig bl.a. om at indføre bedre muligheder for effektiv effektivering af påbud og magtanvendelse i forbindelse med undersøgelse, indlæggelse, isolation og behandling. Man ønsker at kunne anmode en offentlig eller privat institution om at sikre, at en afgørelse om en given foranstaltning gennemføres. Derudover fremgår det, at der skal være mulighed for aflåsning af lokaler, fysisk fastholdelse, tilbageholdelse og tilbageførsel i de situationer, hvor en person ikke kan eller vil efterleve et påbud. Der lægges også op til at påbyde *grupper af personer* at lade sig undersøge, indlægge, isolere og behandle. Dette er nyt i forhold til den eksisterende lovgivning, hvor der kun er mulighed for at rette påbud mod enkeltpersoner.

Med forslaget bliver der dermed lagt op til stor indgriben i borgernes frihedsrettigheder. Danske Patienter ser med stor alvor på risikoen for, at der lovgives på en måde, som sætter grundlæggende retssikkerhedsmæssige principper ud af kraft. Vi anerkender imidlertid behovet for regulering på området, herunder at muligheden for påbud og magtanvendelse i et omfang, der er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme en alvorlig sygdomsudvikling.

Vi må understrege, at det er af afgørende betydning, at man overholder lovens grundlæggende forudsætning om, at alle foranstaltninger sker under iagttagelse af proportionalitetsprincippet, hvorefter enhver foranstaltning skal være nødvendig, så kortvarig som muligt og stå i et rimeligt forhold til formålet. Den mindst indgribende og mest skånsomme foranstaltning skal anvendes, hvis denne er tilstrækkelig til

at opnå formålet, og foranstaltninger skal forsøges gennemført frivilligt inden iværksættelse af påbud og magtanvendelse.

I forlængelse heraf mener vi, at restriktioner i henhold til loven som altovervejende hovedregel skal tidsbegrænses, så restriktioner fastsættes for så kortvarig en periode som muligt og ophæves, når der ikke længere er grundlag herfor. Under den nuværende pandemi er det blevet tydeligt, at besøgsrestriktioner og -påbud på for eksempel hospitaler, plejehjem og bosteder har haft enorm betydning for det fysiske og mentale helbred hos patienter og beboere, og at restriktionerne ligeledes har medvirket til store bekymringer hos de pårørende. Denne erfaring understreger vigtigheden af, at omfanget og varigheden disse indgribende tiltag (særligt vedr. §§ 9-11, 14 og 24-25) vejes op imod de samlede sundhedsmæssige gevinster og omkostninger.

Side 2/3

Vedrørende vaccination

Danske Patienter læser høringsmaterialet på den måde, at den eksisterende bemyndigelsesbestemmelse om tvangsvaccination ophører.

Vi har sammen med Ældre Sagen (i et brev sendt til sundheds- og ældreministeren den 7. maj 2020) opfordret til, at muligheden for at iværksætte tvangsmæssig vaccination af nærmere bestemte risikogrupper, blev ophævet, da denne mulighed er *for* vidtgående i forhold til den enkeltes selvbestemmelse.

Vi ser derfor meget positivt på denne ændring og glæder os over ministeriets lydhørhed. Hvad angår lovforslagets § 15 er det dog stadig uklart, hvordan bemyndigelsen skal udmøntes, og dette bør beskrives nærmere. For at undgå uklarhed foreslår vi blandt andet, at det udtrykkeligt skrives ind i både selve lovens ordlyd og i bemærkningerne til loven, at der ikke kan anvendes magt eller iværksættes straffesanktioner i relation til regler om vaccination.

Dokumentation

Reglerne for dokumentation og registrering af iværksættelse af påbud og magtanvendelse over for enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner er ikke beskrevet i det fremsendte materiale.

Danske Patienter anbefaler, at dokumentations- og registreringspligten for magtanvendelse følger de gældende regler om anvendelse af tvang i sundhedsvæsenet.

Sundheds- og ældreministerens beføjelser

Med forslaget § 2, stk. 5 gives sundheds- og ældreministeren beføjelse til at definere, hvornår en sygdom har *samfundskritisk* karakter. Den til enhver tid siddende minister kan dermed iværksætte lovforslagets relativt vidtgående foranstaltninger og påbud uden afsæt i sundhedsfagligt belæg eller demokratisk legitimitet. Det bør tilføjes, at denne beslutning kun kan træffes på baggrund af en sundhedsfaglig vurdering fra Sundhedsstyrelsen eller af et flertal i Folketinget.

I forlængelse heraf foreslår vi, at der etableres et *Epideminævn*, som bliver nedsat og aktiveret samtidig med, at epidemiloven træder i kraft. Medlemmerne i nævnet udvælges blandt Folketingets medlemmer. Nævnet kan følge rammerne for Udenrigspolitisk Nævn, blandt andet hvad angår hemmelighedsklausuler og forpligtelser, og har til formål at skabe et fortroligt rum, hvor medlemmer på tværs af Folketingets partier kan drøfte situationen for eventuelt at viderebringe forhold til Folketingssalen. Et nævn som dette vil kunne skabe den nødvendige parlamentariske kobling til de vidtgående beføjelser, som enkeltpersoner med lovforslaget bliver givet i en epidemisituation.

Side 3/3

Med venlig hilsen

Morten Freil
Direktør